

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง สถานภาพของครุสภา (สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา)

ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สำนักงานเลขาธิการครุสภามีหนังสือที่ ศธ ๕๑๐๑.๕/๒๗๒๗ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายความว่า ตามที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่และกำหนดขอบเขตความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้ต้องรับผิดทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และมีให้นำหลักกฎหมายนี้รวมมาใช้บังคับ โดยมาตรา ๔ กำหนดบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้ความหมายรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยวินิจฉัยข้อหารือของครุสภาว่า ครุสภาตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ และหน่วยงานในสังกัดไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าว ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่องค์การคำของครุสภาจึงต้องเป็นไปตามกฎหมายทั่วไปว่าด้วยเรื่องละเมิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ต่อมาพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้กำหนดให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “ครุสภา” มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ประกอบกับคณะกรรมการครุสภาในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๗ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ คณะกรรมการครุสภาได้มีมติมอบให้สำนักงานเลขาธิการครุสภาไปพิจารณาดำเนินการให้ครุสภาอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีนี้ จึงขอหารือว่า ครุสภาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ มีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ และถ้าหากไม่เป็นหน่วยงานของรัฐตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยมีผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

คุรุสภา ตามมาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นสภาวิชาชีพที่ควบคุมดูแลในเรื่องความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และเมื่อพิจารณาจากนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว คุรุสภามีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งการจะนำกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มาใช้บังคับแก่หน่วยงานอื่นของรัฐต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาให้หน่วยงานนั้นเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เสียก่อน เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คุรุสภาเป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คุรุสภาจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ในกรณีที่คุรุสภาประสงค์จะเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งทำให้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คุรุสภาต้องดำเนินการให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คุรุสภาเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๗

^๑ มาตรา ๗ ให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “คุรุสภา” มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย